

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

MNENJE STARŠEV O DODATNI ŠPORTNI DEJAVNOSTI V VRTCIH

Diplomsko delo

JAN STANKO ČERNE

Ljubljana, 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

MNENJE STARŠEV O DODATNI ŠPORTNI DEJAVNOSTI V VRTCIH

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA
prof. dr. Mateja Videmšek
RECENZENT
prof. dr. Damir Karpljuk

Avtor dela
JAN STANKO ČERNE

Ljubljana, 2013

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof dr. Mateji Videmšek za usmeritve pri pisanju diplomske naloge in recenzentu prof. dr. Damirju Karpljuku. Za vso podporo se zahvaljujem svojim staršema, sestri Dani, in vsem prijateljem za lepe trenutke.

Seveda ne smem pozabiti na posebno zahvalo puncu Nuši, ki mi je vsa ta leta študija stala ob strani in me spodbujala

Ključne besede: dodatna športna dejavnost, mnenje staršev, vrtec

MNENJE STARŠEV O DODATNI ŠPORTNI DEJAVNOSTI V VRTCIH

Jan Stanko Černe

Strani: 26 Slike: 10 Viri: 18 Priloge: 1

IZVLEČEK

Z raziskavo smo želeli ugotoviti, kakšno mnenje imajo starši o dodatni športni dejavnosti v vrtcih. Poizvedeli smo, koliko otrok takšno dejavnost že obiskuje in zakaj starši želijo, da bi jo njihov otrok obiskoval. Zanimalo nas je tudi, kdaj bi starši najraje imeli dodatno športno dejavnost in koliko bi bili pripravljeni za vadbo mesečno plačati. Poleg tega pa smo raziskali, katere dodatne športne dejavnosti otroci že obiskujejo in za katere si starši želijo, da bi se izvajale po vrtcih.

Povezavo do spletnega vprašalnika smo poslali na spletne naslove vrtcev, le-ti pa so ga kasneje posredovali staršem. Na vprašalnik je odgovorilo 223 staršev iz osmih ljubljanskih vrtcev. Povprečna starost otrok, zajetih v vprašalnik, je 4 leta.

Rezultati vprašalnika so pokazali, da si večina staršev želi, da bi njihov otrok obiskoval dodatno športno dejavnost v vrtcu. Najpogostejši razlog za to je, da se zavedajo, da športna dejavnost pozitivno vpliva na zdravje in razvoj gibalnih sposobnosti njihovih otrok. Poleg tega menijo, da se otroci na ta način navajajo na aktiven življenjski slog. Starši si želijo, da bi se dodatne športne dejavnosti odvijale takoj po koncu programa v vrtcu. Za dodatno športno dejavnost bi bili pripravljeni tudi plačati. Najpogostejše želje staršev so bile, da bi se v vrtcu izvajala splošna športna vadba, plesne urice ali gibanje s tujim jezikom.

Vsebina diplomskega dela je namenjena vsem, ki jih zanima mnenje staršev o dodatni športni dejavnosti v ljubljanskem okolišu. Namenjena pa je tudi ravnateljicam in ponudnikom dejavnosti, ki lahko na podlagi rezultatov raziskave popestrijo program v vrtcih in s tem otokom polepšajo preživljanje vrtčevskih let.

Key words: Extracurricular sports activity, parents' opinion, kindergarten

PARENTS' OPINION ABOUT EXTRACURRICULAR SPORTS ACTIVITY IN KINDERGARTENS

Jan Stanko Černe

Pages: 26 Photos: 10 References: 18 Appendices: 1

ABSTRACT

The aim of our survey was to research into the parents' opinions about extracurricular sports activities in Slovene kindergartens. We wanted to know how many children are already enrolled and why the parents enrol their children in such activities. We were also interested in the parents' opinions about the time and the monthly contribution for these activities, as well as the range of existing and potentially interesting sports activities in kindergartens.

The link to the online questionnaire was sent to the e-mails of kindergartens, which later forwarded our mail to the parents. 223 parents from eight kindergartens in Ljubljana responded to the survey. The average age of the children included in the questionnaire is 4 years.

The results show that the majority of parents wish their child to be enrolled in an extracurricular sports activity in the kindergarten, mostly because they believe that sports activity has a positive effect on the development of children's motor abilities. They also believe that it allows them to adopt an active lifestyle. Parents wish the extracurricular sports activities to be carried out immediately after the regular kindergarten programme. They are prepared to pay a fee for these activities. Among different types of sports activities, parents would prefer general sports activities, dance activities, and language learning through sports.

The results of this survey will be of interest to people who are interested in the parents' opinions about extracurricular sports activities in the Ljubljana district, especially to kindergarten headmasters and sports activities providers, who will be able to use the information in their endeavours to bring new contents in the kindergarten programmes and to make the kindergarten period a valuable experience for the children.

KAZALO

1	UVOD	9
1.1	Prostočasne organizirane gibalne dejavnosti predšolskih otrok.....	9
1.2	Področje gibanja v vrtcih	11
1.3	Dodatne dejavnosti v vrtcih	13
1.4	Cilji	14
2	METODE DELA	15
2.1	Preizkušanci.....	15
2.2	Pripomočki.....	15
2.3	Postopek.....	15
3	REZULTATI IN RAZPRAVA.....	16
4	SKLEP	22
	LITERATURA.....	24
	PRILOGA 1: Spletni vprašalnik	25

KAZALO SLIK

<i>Slika 1.</i> Vrtec, ki ga obiskuje otrok.....	16
<i>Slika 2.</i> Mnenje staršev o dodatni športni dejavnosti v vrtcu.	16
<i>Slika 3.</i> Razlogi, zakaj bi otroci obiskovali dodatno športno dejavnost.....	17
<i>Slika 4.</i> Razlogi, zakaj starši ne želijo, da bi njihov otrok obiskoval dodatno dejavnost v vrtcu.	17
<i>Slika 5.</i> Koliko otrok že obiskuje dodatno športno dejavnost izven vrtca.....	18
<i>Slika 6.</i> Športne dejavnosti, ki jih otroci obiskujejo.....	19
<i>Slika 7.</i> Mesečno plačilo, ki bi ga starši plačali za dodatno športno dejavnost.....	19
<i>Slika 8.</i> Najbolj primeren čas za dodatne športne dejavnosti.	20
<i>Slika 9.</i> Želje staršev o izbiri ponujenih dodatnih dejavnosti.	21
<i>Slika 10.</i> Jezik, ki se uporablja med dodatno športno dejavnostjo.	21

1 UVOD

1.1 Prostočasne organizirane gibalne dejavnosti predšolskih otrok

Dejavnosti predšolskih otrok so odvisne od številnih zunanjih in notranjih dejavnikov posameznika, ki jih sodobni raziskovalci delijo na spodbude iz okolja, dednost in lastno dejavnost (Zajec idr., 2010). Seveda mednje spadajo tudi športne dejavnosti.

Športna dejavnost sodi med eno izmed najpomembnejših področij v razvoju otroka. Z ustreznimi športnimi dejavnostmi si otrok namreč razvija tako gibalne in funkcionalne sposobnosti kot tudi spoznavne, socialne in čustvene sposobnosti ter lastnosti. Potreba po gibanju je otrokova primarna potreba, pri kateri obvladuje svoje telo in pri tem občuti veselje, ugodje, varnost in samozavest (Videmšek in Višinski, 2001).

Znano je, da starši, ki se zavedajo pomena predšolske športne dejavnosti, omogočijo otroku kakovostnejše športno preživljanje prostega časa tudi v odraslih letih (Videmšek, Strah in Stančevič, 2001).

Športno dejavnost predšolskih otrok lahko razdelimo na gibanje v sklopu programa vrtca in športno dejavnost v prostem času. Slednje pa je lahko organizirano ali neorganizirano.

Organizirana športna dejavnost predšolskih otrok se začne takrat, ko otrok prvič stopi v vrtec. Veliko športnih dejavnosti, poleg razvijanja gibalnih in funkcionalnih sposobnosti, otroka spodbudi k zavedanju drugih otrok in odraslih, ki se nahajajo okoli njega. Z njimi mora sodelovati in deliti prostor ter predmete, ki se nahajajo v prostoru (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003).

Organizirana športna dejavnost pozitivno vpliva na otroka le s primernimi programi. Pri tem je zelo pomembno, da so metode in oblike dela, s katerimi usmerjamo otrokov razvoj, ustrezno izbrane. Poleg tega naj bi taka dejavnost čim bolj celostno vplivala na otrokov razvoj. To lahko zagotovimo s posredovanjem ravno prave količine informacij, da bo imel otrok sproščeno otroštvo in normalen osebnostni razvoj (Videmšek, Strah in Stančevič, 2001).

Z vprašanji o prostočasni organizirani športni dejavnosti se je ukvarjalo kar nekaj raziskovalcev.

Več raziskav (npr. Kropjeva raziskava leta 2001) dokazuje povezanost športne dejavnosti staršev in njihovih otrok. Starši, ki so športno bolj dejavni, so praviloma pogosteje gibalno aktivni skupaj z otroki. Od 79 % staršev, ki svoje otroke spodbujajo h gibanju, pa jih več kot polovica ni vključenih v nobeno organizirano športno dejavnost (Videmšek idr., 2006).

Kropejeva in Videmškova (2003) sta s pomočjo anketnega vprašalnika, na katerega je odgovorilo 460 staršev otrok, starih od štiri do šest let, ugotovili, da se manj kot polovica otrok ukvarja s športnimi prostočasnimi dejavnostmi. Le četrtina jih obiskuje organizirane športne dejavnosti v športnih igralnicah.

Kropejeva in Videmškova (2002) sta naredili tudi primerjavo med starši iz urbanega in agrarnega okolja. Ugotovili sta, da se starši iz urbanega okolja bolj zavedajo pomena organizirane gibalne oz. športne vadbe za otroke in jih zato v večji meri vključujejo v takšne aktivnosti, kot starši iz vaškega okolja, katerih otroci so na splošno manj gibalno dejavni.

Iličičeva (2008) je v diplomskem delu o športnih dejavnostih predšolskih otrok ugotovila, da večina obiskuje eno organizirano vadbo, ki poteka enkrat tedensko in traja največ 60 minut.

Zajčeva in sodelavci (2010) so opravili raziskavo *Povezanost gibalnih dejavnosti predšolskih otrok in njihovih staršev z izbranimi dejavniki zdravega načina življenja*. Vključili so 520 staršev in otrok starih od tri do šest let iz 37. naključno izbranih vrtcev. Med drugim so se osredotočili na organizirane športne dejavnosti otrok in ugotovili, da se z njimi ukvarja 56,5 % otrok. Največ otrok je vključenih v splošno vadbo, sledijo ples, plavanje, igre z žogo, smučanje in gimnastika. Povprečen čas, ki ga namenijo organiziranim športnim dejavnostim, znaša 119 minut na teden, oziroma slabih 25 minut na dan.

Bergantova (2009) je v svoji raziskavi ugotovila, da le malo otrok obiskuje organizirane športne dejavnosti, ki jih vodijo za to usposobljeni trenerji, vaditelji in učitelji športne vzgoje. Tisti otroci, ki obiskujejo organizirano športno dejavnost, pa se večinoma ukvarjajo s splošno športno vadbo, in s plesnimi dejavnostmi.

Zaplaticeva (2009) je v diplomski nalogi *Gibalna dejavnost predšolskih otrok in njihovih staršev v Posavski regiji* ugotovila, da se 45 % otrok, ki živijo v mestih Posavske regije, ukvarja z organizirano dodatno športno dejavnostjo.

Černigoj Sadarjeva (1996) je ugotovila, da na športno udejstvovanje otrok vpliva socialni ekonomski položaj staršev. Z višjo izobrazbo se zvišuje tudi odstotek športnih dejavnosti.

Povzamemo lahko, da je vloga odraslega najbolj pomembna pri športni dejavnosti otrok, saj odrasli otroke spodbujajo, jim pomagajo, pazijo na njihovo varnost ter se v sproščenem vzdušju z njimi igrajo ter jih učijo. Odrasla oseba je celoten čas dejavnosti odgovorna za otroka. V vrtcu je to vzgojiteljica, na dodatni dejavnosti izvajalec le-te, doma pa starši (Bahovec, 2013).

1.2 Področje gibanja v vrtcih

V kurikulumu za vrtce je navedeno, da sta gibanje in igra dve temeljni potrebi otroka. Otrok naj bi se gibal ob igri in tako spoznaval svoje telo ter pridobival občutek za čas in okolje, ki ga obdaja. Z razvojem gibanja in zaznavanja telesnih okončin otrok pridobiva občutek varnosti in občuti veselje ter ugodje. Poleg pridobitve samozavesti gibanje vpliva na otrokov intelektualni razvoj. V prvih letih otrokovega življenja otrok spoznava naravne oblike gibanja, kot so plazenje, lazenje, hoja, tek, poskoki, meti in kotaljenja, poleg njih pa se skozi igro srečuje tudi z že bolj kompleksnimi gibanji in se postopoma navaja na upoštevanje pravil in sodelovanje z vrstniki. Vrtec naj bi otrokom omogočil vsakodnevno športno dejavnost na prostem ali znotraj vrtca (Bahovec, 2012). Kljub temu veliko otrok obiskuje organizirane gibalne dejavnosti v sklopu različnih športnih društev, zavodov in ostalih ponudnikov.

Kurikul je na področju gibanja prilagojen najrazličnejšim potrebam, željam in sposobnostim otrok tako, da čim bolj vpliva na njihov razvoj in zdravje (Bahovec, 2012).

Poudarek v novem kurikulumu iz leta 1999 je, glede na proces otrokovega razvoja, izbiranje ciljev in ne vsebina. Kurikul temelji na procesno razvojnem pristopu (Videmšek in Jovan, 2002). Globalni cilji, ki so napisani v kurikulumu, so omogočanje in spodbujanje gibalne dejavnosti otrok. Otroci se zavejo lastnega telesa in uživajo v gibanju, imajo možnost spoznavanja svojih gibalnih sposobnosti in razvijanja le-teh. Eden od ciljev je tudi, da si otroci pridobijo zaupanje v svoje telo in gibalne sposobnosti in usvajajo nove gibalne koncepte. Otroci postopoma spoznavajo osnove različnih športnih vrst. Poleg tega pa se naučijo sodelovanja, spoštovanja in upoštevanja različnost med vrstniki (Bahovec, 2012).

V kurikulumu so poleg globalnih ciljev napisani še naslednji cilji:

- »Razvijanje koordinacije oziroma skladnost gibanja (koordinacija gibanja celega telesa, rok in nog),
- ravnotežje,
- povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora,
- razvijanje prstne spretnosti oziroma t.i. fine motorike,
- razvijanje moči, natančnosti, hitrosti in gibljivosti, vztrajnosti,
- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skoki, poskoki, valjanje, plezanje, plazenje itn.),
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov: zavedanje prostora (kje se telo giblje), načina (kako se telo giblje), spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi, med ljudmi,
- spoznavanje in izvajanje različnih elementarnih gibalnih iger,
- usvajanje osnovnih načinov gibanja z žogo,
- iskanje lastne poti pri reševanju gibalnih problemov,
- sproščeno gibanje v vodi in usvajanje osnovnih elementov plavanja,

- pridobivanje spretnosti vožnje kolesom, spretnosti kotalkanja ipd.,
- spoznavanje zimskih dejavnosti,
- usvajanje osnovnih prvin ljudskih rajalnih in drugih plesnih iger,
- uvajanje otrok v igre, kjer je treba upoštevati pravila,
- spoznavanje pomena sodelovanja v igralni skupini, medsebojne pomoči in »športnega obnašanja«,
- spoznavanje različnih športnih orodij in pripomočkov, njihovo poimenovanje in uporaba,
- spoznavanje osnovnih načel osebne higiene,
- spoznavanje oblačil in obutev, ki so primerne za gibalne dejavnosti,
- spoznavanje elementarnih iger ter športnih zvrsti, značilnih za naša in druga kulturna okolja v sedanjosti in preteklosti,
- spoznavanje vloge narave in čistega okolja v povezavi z gibanjem v naravi,
- spoznavanje osnovnih varnostnih ukrepov, ki so potrebni pri izvajanju gibalnih dejavnosti, ter ozaveščanje skrbi za lastno varnost in varnost drugih« (Bahovec, 2013).

Zastavljeni cilji v kurikulumu so dobra smernica vsem vzgojiteljem v vrtcih, z njimi si lahko pomagajo in vodijo strukturirano športno dejavnost, poleg tega pa so cilji tudi smernica vsem zunanjim ponudnikom, ki želijo v vrtcu izvajati dodatne športne dejavnosti. Področje gibanja je možno povezovati z drugimi področji kurikula, kot so jezik, narava, družba, umetnost, matematika, pri tem pa moramo paziti, da je vadba čim bolj raznolika in zanimiva za otroke (Bahovec, 2013).

Bergantova (2009) je v svoji raziskavi proučevala športno dejavnost otrok v vrtcih. Ugotovila je, da med bolj priljubljene spadajo neorganizirane športne dejavnosti, npr. različne oblike tekalnih iger, vožnja s kolesom in razne igre z žogo. Bolj priljubljena so tista gibanja, ki vključujejo skoke, rolanje, vožnje s skirojem, plavanje itd. Ugotovila je tudi, da se otroci ukvarjajo s takimi športnimi dejavnostmi, ki jih lahko izvajajo vsakodnevno; kadarkoli in kjerkoli si želijo.

1.3 Dodatne dejavnosti v vrtcih

»Opredelitev dodatnih dejavnosti: izvajanje dodatnih dejavnosti sodi med storitveno dejavnost in v nobenem primeru ne sodi v kurikulum vrtca, ne glede na to, ali so njene vsebine in cilji skladni z vsebinami in cilji Kurikula za vrtce (nacionalni dokument), kar praviloma zatrjuje večina izvajalcev različnih glasbenih, plesnih in drugih dejavnosti, tečajev tujega jezika ipd. Med te dejavnosti sodijo različne dejavnosti, ki so lahko tudi s področij dejavnosti kurikula (ples, tuj jezik, športne, glasbene dejavnosti, različne delavnice ...) Največkrat so namenjene otrokom, ki so že vključeni v vrtec. V vrtcu se izvajajo predvsem na željo staršev, saj jim po končani službi ni treba voziti otrok v različne ustanove, ki ponujajo te ali podobne dejavnosti in jim tako ostaja več časa za druženje z otrokom. Odločitev o tem, ali se bodo dodatne dejavnosti izvajale v prostorih vrtcev, je v pristojnosti ravnateljice/ravnatelja vrtca. Pogoji izvajanja: dodatno dejavnost običajno ponujajo, organizirajo in izvajajo različni zasebniki, lahko pa jo organizira in izvaja tudi vrtec s svojimi strokovnimi delavci. V primeru, ko jo izvaja vrtec, je pomembno, da je ta možnost zapisana v aktu o ustanovitvi in v sodnem registru. Strokovni delavci vrtca, ki to dejavnost izvajajo, jo opravljajo izven delovnega časa sklenjenega v pogodbi o zaposlitvi, in sicer lahko prostovoljno ali na podlagi plačila, ki je urejeno z ustrezno (podjemno) pogodbo. Dodatna dejavnost časovno ne sme posegati v program vrtca in se lahko izvaja šele takrat, ko se izprazniijo posamezni prostori vrtca, v pristojnosti vodstvo vrtca pa je, da odloči, kdaj dodatna dejavnost ne moti izvajanja kurikula. Otroci, za katere so se starši odločili, da obiskujejo dodatno dejavnost, se ne morejo vračati v oddelk, ampak jih starši pridejo iskat po končani dodatni dejavnosti. Če gre otrok določen dan na dodatno dejavnost, vrtec po njegovem odhodu z oddelka ne prevzema več odgovornosti zanj. Odgovornost prevzamejo starši, za čas, ko se izvaja dodatna dejavnost, pa njeni izvajalci. O tem, da se otrok pred njihovim prihodom iz službe vključi v dodatno dejavnost, dajo starši izjavo vzgojiteljici oddelka, v katerega je otrok vključen. Le-ta oziroma pomočnica vzgojiteljice pa poskrbi, da se otrok udeleži dodatne dejavnosti. Stroške za izvedbo dodatnih dejavnosti krijejo starši sami. Ali bo vrtec oddal izvajalcu prostor za dodatne dejavnosti brezplačno ali proti plačilu, se mora dogovoriti z občino, ki je tudi lastnica prostora« (Opredelitev dejavnosti, ki jih izvajajo vrtci v okviru kurikula in izven kurikula oziroma se samo izvajajo v prostoru vrtca, 2007).

Dodatne športne dejavnosti morajo biti v predšolskem obdobju prilagojene otrokovim sposobnostim, lastnostim, potrebam in željam (interesom), učitelj pa mora z različnimi alternativami poskrbeti, da otrok pri izbrani dejavnosti sodeluje (Videmšek in Jovan, 2002).

Prostor, v katerem se izvajajo dodatne dejavnosti, mora biti ustrezno opremljen in varen za otroke. Če športna dejavnost poteka v igralnici, v njej izvajamo zgolj tiste dejavnosti, ki so primerne iz varnostnega vidika, poleg tega pa prilagodimo igralnico, da bo čim bolj udobna in varna. Če se dodatna športna dejavnost izvaja na prostem, naj bo zunanje igrišče za otroke vabljivo in predvsem varno urejeno (Videmšek in Jovan, 2002).

Rožmanova (2011) je v diplomski nalogi *Poslovni načrt podjetja* ugotovila, da bi kar 83 % staršev v Radomljah in okolici vpisalo svoje otroke v dodatne dejavnosti, ki bi jih ponujal vrtec. Izmed ponujenih dejavnosti je bilo največ zanimanja za splošno športno vadbo in plesne urice.

Stažičeva (2010) je opravila raziskavo *Možnost dodatnih športnih dejavnosti v vrtcu za otroke s preveliko telesno težo*. Po pregledu teoretičnega dela in pridobljenih empiričnih rezultatih predlaga uvedbo dodatnih športnih dejavnosti v vrtce, ki bi koristile tako otrokom s čezmerno, kot tudi tistim s primerno telesno težo.

1.4 Cilji

Cilji raziskave so:

1. Ugotoviti, ali starši želijo, da bi njihov otrok obiskoval dodatne športne dejavnosti v vrtcu in zakaj.
2. Ugotoviti, koliko otrok že obiskuje organizirane športne dejavnosti izven vrtca in katere.
3. Ugotoviti, koliko denarja bi bili starši pripravljeni plačati za dodatno športno dejavnost v vrtcu.
4. Ugotoviti, katera ura bi staršem najbolj ustrezala za dodatno športno dejavnost v vrtcu.
5. Ugotoviti, katero dodatno športno dejavnost bi starši želeli, da obiskuje njihov otrok v vrtcu.

2 METODE DELA

2.1 Preizkušanci

V raziskavo smo vključili 223 staršev, ki so rešili spletni anketni vprašalnik. Njihovi otroci obiskujejo različne ljubljanske vrtce: vrtec Mojca, vrtec Ciciban, vrtec Hansa Christiana Andersena, vrtec Otona Župančiča, vrtec Galjevica, vrtec Kekec, vrtec Rožle in Viške vrtce, ter so stari od enega do šest let.

2.2 Pripomočki

Uporabili smo spletni anketni vprašalnik, ki je zajemal 7 spremenljivk. Vprašalnik je bil anonimen in dostopen vsem uporabnikom spleta (Priloga 1).

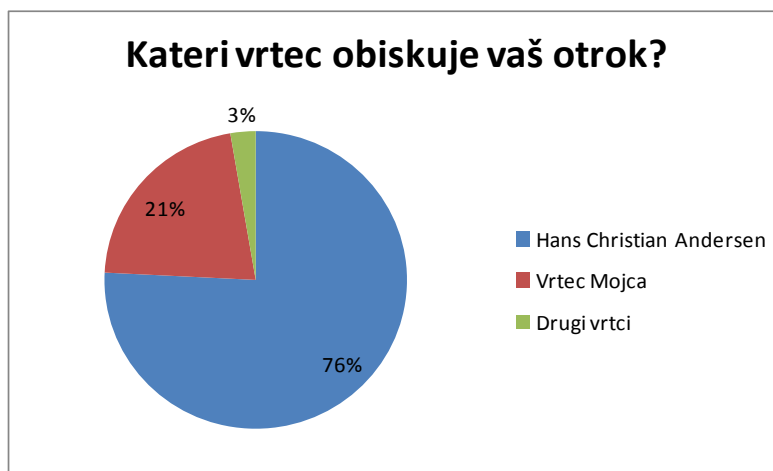
2.3 Postopek

Na vse javne ljubljanske vrtce smo poslali prošnjo, naj, če imajo to možnost, posredujejo povezavo do spletnega vprašalnika staršem vrtčevskih otrok. Anketni vprašalnik je bil na spletu aktiven 3 mesece.

Dobljene podatke smo uredili in obdelali z računalniškim programom Microsoft Excel.

3 REZULTATI IN RAZPRAVA

Rezultate, ki smo jih dobili preko spletnega vprašalnika, smo sprva uredili in poenotili, saj so vsebovali različne zapise istih besed z istim pomenom. Kljub temu da smo posredovali povezavo do spletnega vprašalnika na vse ljubljanske vrtce, smo dobili iz nekaterih vrtcev bistveno več odgovorov kot iz drugih. To smo izvedeli iz 1. vprašanja »Kateri vrtec obiskuje vaš otrok?«.

Slika 1. Vrtec, ki ga obiskuje otrok.

Ugotovili smo, da smo pridobili največ odgovorov iz Vrtca Hansa Christiana Andersena, saj so starši izpolnili kar 76 % vseh vprašalnikov. Ravnateljica vrtca nam je pomagala tako, da je povezavo do vprašalnika objavila na spletni strani vrtca. Poleg vrtca Mojca, kjer so rešili 21 % vseh vprašalnikov, smo dobili odgovore še iz vrtcev Rožle, Galjevica in vrtca Ciciban. Povprečna starost otrok, katerih starši so izpolnjevali vprašalnike, je 4 leta.

Zanimalo nas je, kolikšen je interes staršev za dodatne dejavnosti v vrtcu.

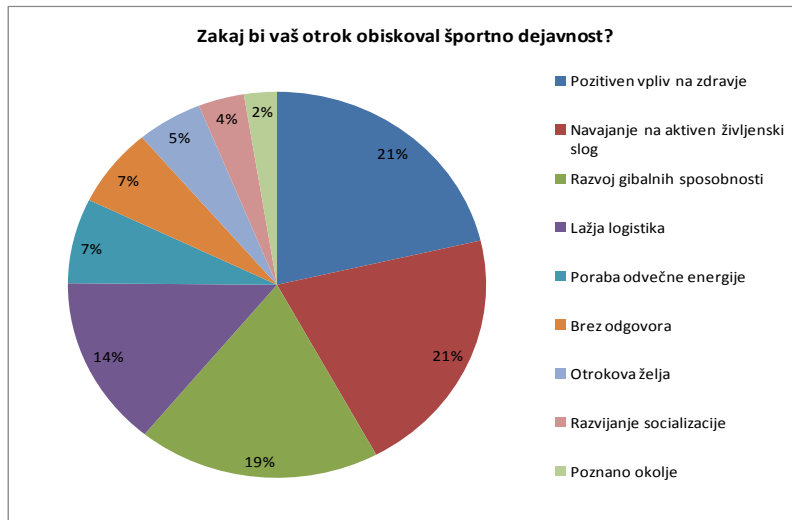

Slika 2. Mnenje staršev o dodatni športni dejavnosti v vrtcu.

Rezultati so pokazali, da bi kar 88 % staršev, ki so izpolnili vprašalnik, želelo, da njihov otrok obiskuje dodatno športno dejavnost v vrtcu. Rezultat nas ni presenetil, saj je Rožmanova (2011) ugotovila, da si v Radomljah kar 83 % staršev želi, da bi njihov otrok obiskoval

dodatno dejavnost v vrtcu, le 12 % pa si tega ne želi. Pozitiven odziv staršev kaže na njihovo dobro ozaveščenost o pomembnosti športnih dejavnosti in njihovega vpliva na otrokov psihični in telesni razvoj.

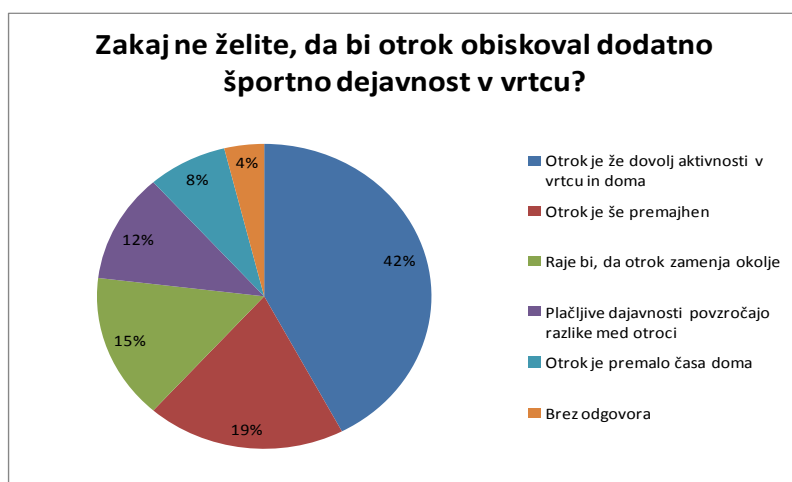
Raziskali smo, kakšni so motivi staršev, da bi otroka vključili v dodatno športno dejavnost.

Slika 3. Razlogi, zakaj bi otroci obiskovali dodatno športno dejavnost.

Raziskava je pokazala, da je kar 21 % staršev zainteresiranih, da bi njihov otrok vadbo obiskoval zaradi pozitivnega vpliva na zdravje in navajanja na aktiven življenjski slog. 19 % staršev meni, da je dodatna športna dejavnost dobra za otrokov razvoj gibalnih sposobnosti. Poleg zgoraj navedenih treh dejstev, pa je vadbo v vrtcu, zaradi lažje logistike in podaljšanja otrokovega bivanja v vrtcu, izbralo 14 % staršev. Sledijo odgovori: 7 % staršev želi, da bi njihov otrok porabil odvečno energijo; 5 % jih meni, da je to otrokova lastna želja; 4 % staršev pravi, da je to dobro za razvijanje otrokove socializacije in 2 % staršev menita, da poznano okolje vrtca otroku omogoča lažje sodelovanje pri dodatni športni dejavnosti.

Vprašali smo tudi, zakaj starši ne bi vključili svojih otrok v dodatno športno dejavnost v vrtcu.

Slika 4. Razlogi, zakaj starši ne želijo, da bi njihov otrok obiskoval dodatno dejavnost v vrtcu.

12 % staršev si ne želi, da bi njihov otrok obiskoval dodatno športno dejavnost. Od tega kar 42 % staršev meni, da je njihov otrok že dovolj aktiven v vrtcu in doma, zato ne potrebuje dodatne športne dejavnosti. 19 % staršev je mnenja, da je njihov otrok še premajhen za športno dejavnost, 15 % staršev pa zagovarja, da je bolje, če otrok zamenja okolje, zato bi otroka odpeljali na vadbo drugam. 12 % staršev meni, da plačljive dejavnosti povzročajo razlike med otroki in zato ne želijo, da bi njihov otrok obiskoval dodatno športno dejavnost. Razlog je še, da je njihov otrok premalo časa doma, nekaj pa jih sploh ni odgovorilo na vprašanje.

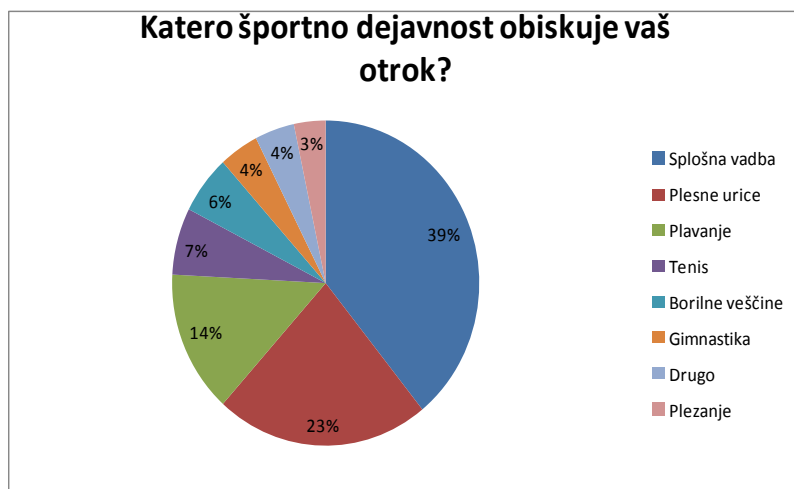
Želeli smo ugotoviti, ali otroci že obiskujejo kakšno organizirano športno dejavnost izven vrtca.

Slika 5. Koliko otrok že obiskuje dodatno športno dejavnost izven vrtca.

Rezultati so pokazali, da kar 54 % otrok obiskuje športne dejavnosti izven vrtca, kar je 9 % več kot je Zaplatičeva (2009) ugotovila v svoji diplomski nalogi, kjer je preiskovala gibalne dejavnosti otrok in staršev v mestih Posavske regije. Do zelo podobnih rezultatov so prišli tudi Zajčeva idr. (2010), ki so v raziskavo zajeli 520 staršev in njihovih otrok, ki obiskujejo vrtec. Ugotovili so, da se z organiziranimi dejavnostmi ukvarja 56,5% otrok njihovega vzorca.

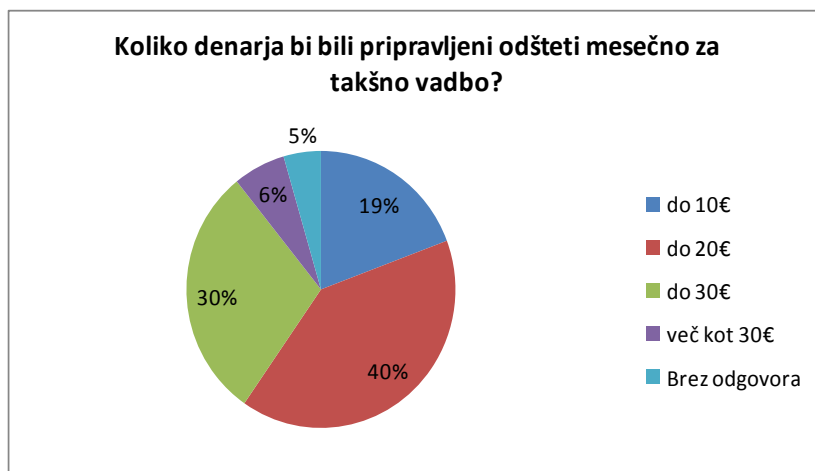
Pri tistih, ki so odgovorili, da otroci obiskujejo organizirane športne dejavnosti, nas je zanimalo, katero dejavnost obiskujejo.

Slika 6. Športne dejavnosti, ki jih otroci obiskujejo.

Na vprašanje, katero športno dejavnost obiskuje vaš otrok, so odgovarjali tisti starši, ki so na vprašanje, ali njihov otrok obiskuje kakšno dodatno športno dejavnost, odgovorili z »da«. Največ otrok (39 %) obiskuje splošno športno vadbo. S 23 % so starši odgovorili, da njihov otrok obiskuje plesne urice. 14 % otrok obiskuje dodatno vadbo plavanja. Sledijo še tenis, borilne veščine, gimnastika, plezanje in druge športne dejavnosti. Rezultati nas ne presenečajo, saj so Zajčeva in sodelavci (2010) v raziskavi *Povezanost gibalnih dejavnosti predšolskih otrok in njihovih staršev z izbranimi dejavniki zdravega načina življenja* dobili podobne rezultate. Avtorji so ugotovili, da je najbolj pogosta dejavnost splošna športna vadba, na drugem mestu ples, takoj za njim sledi plavanje, nato pa druge športne dejavnosti, kot so tenis borilne veščine, gimnastika, plezanje itn.

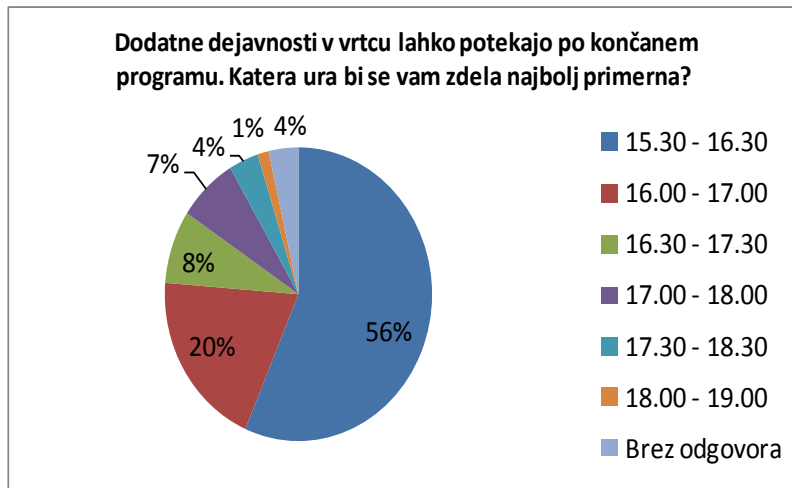
Ker so dodatne dejavnosti v vrtcih plačljive, nas je zanimalo, koliko denarja bi bili pripravljeni odšteti mesečno za takšno vadbo?

Slika 7. Mesečno plačilo, ki bi ga starši plačali za dodatno športno dejavnost.

40 % vseh anketiranih staršev bi za dodatno športno dejavnost odštelo do 20 EUR, 30 % bi jih bilo pripravljenih plačati do 30 EUR, 19 % staršev bi plačalo do 10 EUR mesečno, 6 % bi plačalo več kot 30 EUR mesečno, 5 % staršev pa na vprašanje o ceni ni želelo odgovoriti. V povprečju bi bili starši pripravljeni odšteti 18 EUR mesečno za dodatno športno aktivnost svojih otrok, kar je primerljivo s cenami ponudnikov, ki storitev že ponujajo v lastnih prostorih ali v vrtcu.

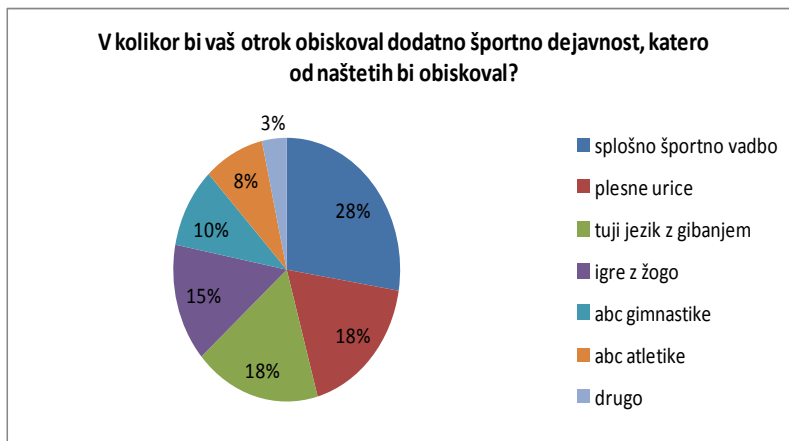
Starše smo tudi povprašali, kdaj bi jim najbolj ustrezalo, da bi njihov otrok obiskoval dodatno športno dejavnost v vrtcu.

Slika 8. Najbolj primeren čas za dodatne športne dejavnosti.

Več kot polovici staršev bi najbolj ustrezalo, da bi dodatna dejavnost potekala med 15.30 in 16.30 uro. Menimo, da je ta ura najbolj zaželjena zato, ker bi otrok končal z dejavnostjo ob uri, ko ga pridejo iskat starši in ga odpeljejo domov. 20 % staršev bi si želelo imeti dodatno športno dejavnost med 16.00 in 17.00 uro, med 16.30 in 17.30 uro pa je zanimanje zanjo izkazalo 8 % staršev. Nekateri starši bi si želeli, da bi vadba potekala med 17.00 in 18.00 uro; teh staršev je 7 % vseh anketirancev. 4 % vseh anketiranih staršev pa bi si želelo imeti vadbo med 17.30 in 18.30 uro. Nekaj staršev na vprašanje ni odgovorilo. Ugotovili smo, da starši ne želijo, da bi otrok zaradi dodatne dejavnosti podaljšal svoje bivanje v vrtcu.

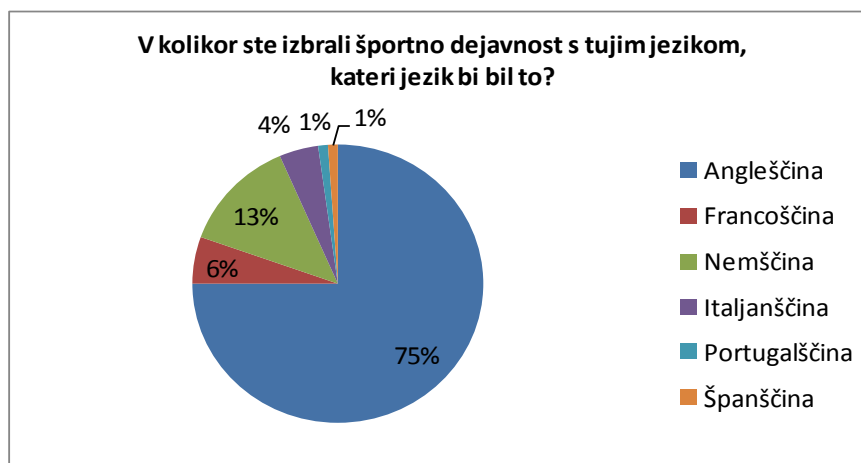
Zanimalo nas je, katero dejavnost bi si starši želeli, da bi jo obiskoval njihov otrok.

Slika 9. Želje staršev o izbiri ponujenih dodatnih dejavnosti.

Starši si želijo, da bi njihov otrok obiskoval splošno športno vadbo in plesne urice. Rezultat nas ne preseneča, saj smo pri pregledu literature ugotovili, da sta to najbolj popularni dejavnosti za predšolske otroke. Presenetilo pa nas je, da je bil zelo zaželen tuj jezik z gibanjem, saj je z 18 % dobil enako število glasov kot plesne urice. Tujemu jeziku sledijo igre z žogo s 15 %, abc gimnastike z 10 % in z 8 % abc atletike.

Starši, ki bi želeli, da njihov otrok obiskuje dodatno športno dejavnost tujega jezika z gibanjem, so odgovorili še na vprašanje, kateri jezik bi si želeli, da se uporablja pri izvajanju omenjene dejavnosti.

Slika 10. Jezik, ki se uporablja med dodatno športno dejavnostjo.

75 % staršev bi si želelo uporabo angleščine kot tujega jezika, ki se uporablja na vadbi, 13 % staršev bi si želelo imeti nemščino, 6 % francoščino, 4 % italijanščino in 1 % portugalsščino in španščino. Rezultat je pričakovan, saj se v današnjem času angleški jezik uporablja kot svetovni jezik, poleg tega pa je obvezni tuj jezik v osnovni šoli.

4 SKLEP

V diplomskem delu je bil naš glavni cilj ugotoviti, kakšno mnenje imajo starši o dodatni športni dejavnosti v vrtcu. Zanimalo nas je, ali starši sploh želijo, da njihovi otroci obiskujejo dodatno športno dejavnost in kakšni so razlogi zanjo. Prav tako smo se posvetili vprašanju, katere športne dejavnosti so najbolj popularne in koliko denarja so starši pripravljeni odšteti za vadbo, če bi le-ta potekala v vrtcu po končanem programu. Želeli smo tudi ugotoviti, katera ura bi bila najbolj primerna za vadbo.

V raziskavi smo uporabili dve demografski vprašanji in pet vprašanj, ki so bila povezana z mnenjem staršev o dodatni športni dejavnosti v vrtcu.

Vprašalnik smo naredili na spletnem portalu www.1ka.si in poslali spletno povezavo z dopisom in prošnjo za sodelovanje na vse javne ljubljanske vrtce, kjer so povezavo posredovali naprej staršem. Nekateri vrtci so jo poslali staršem na elektronski naslov, drugi so povezavo objavili na njihovi spletni strani, nekateri pa so razobesili list papirja s povezavo pred vrata učilnic in igralnic.

Rezultati raziskave so pokazali, da ima velika večina staršev željo po dodatni športni dejavnosti svojih otrok. Večina bi želela imeti dodatno športno dejavnost v samem vrtcu takoj, ko vrtec konča s svojim izvedbenim programom. Starši si predvsem želijo, da bi otroci obiskovali splošno vadbo, splošno športno vadbo v povezavi s tujim jezikom in plesne urice.

Glavni razlogi za željo večine staršev o dodatni športni dejavnosti so pozitiven vpliv na otrokovo zdravje in razvoj njegovih gibalnih in funkcionalnih sposobnosti, lažja socializacija med vrstniki in lažja logistika, saj jim svojih otrok ne bi bilo potrebno voziti na drugo lokacijo, kjer bi imeli športno dejavnost. S tem bi si prihranili čas, ki bi ga lahko preživeli s svojimi otroki.

Kot je že Zaplatičeva (2009) zapisala, je pomembnost gibanja in igre v otrokovem življenju zelo pomembna še zlasti v njegovih zgodnjih letih, ko otrok obiskuje vrtec ali kako drugo izobraževalno ustanovo. Otrokom mora vrtec zagotoviti čim boljše pogoje za športno dejavnost. To se lahko naredi na dva načina, in sicer tako, da program gibanja vodi strokovnjak s področja predšolske športne vzgoje, ali pa tako, da dodatno izobražujejo svoje uslužbenke. Skupaj z dobro izobraženim kadrom bi vsak vrtec moral imeti ustrezen prostor za izvajanje športne dejavnosti. Najbolj primerno okolje je telovadnica z ustrežno opremo, športno dejavnost pa lahko izvajamo tudi v igralnici.

Vsebina diplomskega dela je namenjena vsem, ki jih zanima mnenje staršev o dodatni športni dejavnosti v vrtcu. Zanimiva je lahko tudi ravnateljicam in ponudnikom dodatnih športnih dejavnosti, da bi se poskusili uskladiti in pripraviti otrokom čim bolj pestro in

zanimivo ponudbo različnih športnih dejavnosti. Z dodatno športno dejavnostjo bi otrokom izboljšali gibalne sposobnosti in olajšali socializacijo z vrstniki. Otroci bi se že v zgodnjih letih naučili upoštevati določena pravila, ki bi se jih naučili skozi igro na lep in prijeten način. S tem bi jih pripravili na aktivno preživljanje prostega časa in jim olajšali dolg vzpon na poti do odraslosti.

LITERATURA

- Bahovec, E.D. (2012). *Kurikulum za vrtce: Predšolska vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Bahovec, E.D. (2013). *Kurikulum za vrtce: Predšolska vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Bergant, M. (2009). *Športne dejavnosti predšolskih otrok in materialni pogoji za športne aktivnosti v vrtcih Braslovče, Vrnsko in Polzela*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Černigoj Sader, N. (1996). *Prosti čas*. V I.Svetlik (Ur.), *Kakovost življenja v Sloveniji* (str. 173 – 212). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Iličič, L. (2008). *Športne aktivnosti predšolskih otrok ob koncih tedna, med prazniki in v času počitnic*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Kropej, V.L. (2001). *Vpliv okolja na športno aktivnost predšolskih otrok*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Kropej, V. L. in Videmšek, M. (2003). *Športno udejstvovanje štiri- do šestletnih otrok v ljubljanskem okrožju*. Šport 51(1), 60–62.
- Kropej, V. L. in Videmšek, M. (2002). Parents and sport activity of their preschool children. *Kinesilogia Slovenica*, 8 (1), 19–24.
- Opredelevitev dejavnosti, ki jih izvajajo vrtci v okviru kurikula in izven kurikula oziroma se samo izvajajo v prostoru vrtca. (29.6.2007). Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Pridobljeno 14.2.2013, iz http://www.mizks.gov.si/si/javne_objave_in_razpisi/okroznice/okroznice_za_vrtce/
- Rožman, M. (2011). *Poslovni načrt podjetja*. Diplomsko delo, Kranj: Višja strokovna šola B&B.
- Stanežič, J. (2010). *Možnost dodatnih športnih dejavnosti v vrtcu za otroke s preveliko telesno težo*. Diplomsko delo, Maribor: Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- Videmšek, M., Berdajs, P. in Karpljuk, D. (2003). *Mali športnik*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Videmšek, M. in Jovan, N. (2002). *Čarobni svet igral in športnih pripomočkov: predšolska športna vzgoja*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Pogelšek, V., Karpljuk, D., Štihec, J., in Zajec, J. (2006). The correlation of sports activity and eating habits in preschool children and their parents. *Acta Univ. Palacki. Olomuc., Gymnica*, 36(3), 65–73.
- Videmšek, M., Strah, N. in Stančević, B. (2001). *Igrajmo se skupaj*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Zajec, J., Videmšek, M., Štihec, J., Pišot, R. in Šimunič, B. (2010). *Otrok v gibanju doma in v vrtcu: Povezanost gibalne/športne dejavnosti predšolskih otrok in njihovih staršev z izbranimi dejavniki zdravega načina življenja*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Inštitut za kineziološke raziskave.
- Zaplatič, P. (2009). *Gibalna dejavnost predšolskih otrok in njihovih staršev v Posavski regiji*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani: Fakulteta za šport.

PRILOGA 1: Spletni vprašalnik

Spoštovani,

Sem študent Fakultete za Šport, Jan Stanko Černe. Naslov mojega diplomskega dela je Športna dejavnost kot dodatna dejavnost v vrtcih, zato Vas naprošam, da mi odgovorite na naslednji vprašalnik. Vprašalnik je anonimen, podatke pa bom uporabil zgolj v namene diplomskega dela.

1. Kateri vrtec obiskuje Vaš otrok? _____

2. Koliko je star vaš otrok? _____

3. Ali bi želeli, da vaš otrok obiskuje športno vadbo, v okviru dodatne dejavnosti v vrtcu?

a) Da

b) Ne

Zakaj?

4. Ali vaš otrok obiskuje kakšno športno dejavnost izven vrtca? Katero?

a) Da _____

b) Ne

5. Koliko denarja bi bili pripravljeni odšteti mesečno za takšno vadbo.

a) do 10€

b) do 20€

c) do 30€

č) več kot 30€

6. Dodatne dejavnosti v vrtcu lahko potekajo po končanem programu. Katera ura bi se vam zdela najbolj primerna?

a) 15.30-16.30

b) 16.00-17.00

c) 16.60-17.30

d) 17.00-18.00

e) 17.30-18.30

f) 18.00-19.00

7. V kolikor bi vaš otrok obiskoval dodatno aktivnost, katero od naštetih bi obiskoval?

a) splošna športno vadba

b) abc atletike

c) abc gimnastike

č) igre z žogo

d) plesne urice

e) tuji jezik z gibanjem, kateri jezik bi bil to _____

f) drugo: _____

Najlepša hvala za pomoč in lep pozdrav.